

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3335

av Lars Hjälmered m.fl. (M, C, KD)

med anledning av prop. 2015/16:117 Effektreserv 2020–2025

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ges i uppdrag att utreda möjligheterna att införa en effektreserv på nordisk-baltisk nivå och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör ställas tydliga miljökrav vid upphandling av produktionskapacitet inom effektreserven och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagen om effektreserv ska följas upp och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en avstämning om effektreserven bör göras 2020 och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En trygg energitillförsel är avgörande för hushåll och företag i Sverige. Energipolitiken ska värna klimatet, ge långsiktiga villkor för investeringar, bidra till el till konkurrenskraftiga priser samt säkra att el finns när vi behöver den. För att klara detta behövs ett robust energisystem.

Våra partier är tydliga med en långsiktig målbild för energipolitiken för Sverige. År 2050 ska Sverige ha en hållbar och resurseffektiv energiförsörjning utan nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären. Det innebär att vi vill säkerställa långsiktiga spelregler i energipolitiken genom att bygga ut den förnybara energiproduktionen, fasa ut fossila

bränslen och ge förutsättningar för kontrollerade generationsskiften i den svenska kärnkraften.

Det finns idag en stor osäkerhet i Sverige om villkoren på energimarknaden i framtiden. Energibranschen karaktäriseras av omdaning och bristande lönsamhet, och frågor väcks hur Sverige ska klara effektbehoven i framtiden. Vi kan konstatera att regeringen stått mycket passiva till denna utveckling. De har tillsatt en energikommission med ett uppdrag att diskutera en framtida energipolitik. Vi deltar konstruktivt i det arbetet. Däremot kan vi konstatera att när våra partier enskilt och tillsammans presenterat en rad lösningar på framtidens energiutmaningar har vi en regering som inte gett svar. Diskussionen om en förlängd effektreserv hänger ihop med regeringens oförmåga att ta politiskt ansvar för energipolitiken.

En effektreserv infördes i Sverige i början av 2000-talet som en övergångslösning för att möta problem med effektbalans och risk för effektbrist. Svenska kraftnät har alltsedan dess haft möjlighet att upphandla en reserv som kan användas vid problematiska situationer. Det handlar då såväl om extra produktionsresurser som om elkunder som vid behov kan minska sin förbrukning. Ambitionen har hela tiden varit att marknaden ska lösa frågan. Lagen har dock förlängts och gäller nu till 15 mars 2020.

Förutsättningarna för energimarknaden i Sverige är osäkra. Stora förändringar har skett de sista åren. Med anledning av rådande marknadsförutsättningar på energimarknaden har beslut tagits om att avveckla fyra kärnkraftsreaktorer i södra Sverige inom några år. Detta kommer leda till en reducerad installerad effekt om cirka 2 850 megawatt. En utredning, Energikommissionen, är tillsatt att arbeta med en framtida svensk energipolitik, men utredningen har dels uppdraget att arbeta med perspektivet 2025 till 2050, dels inte kommit till några slutsatser ännu. Regeringen ger inte heller några besked om vad de vill ska gälla för energimarknadens aktörer i framtiden. Allt detta sammantaget talar för att förlänga effektreserven.

Energimarknaden är inte längre nationell utan internationell. Sverige är sammanlänkad med våra grannländer och kraft flödar till och från vårt land. Situationen vad gäller såväl energi som effekt hos oss och andra påverkar varandra. Effektreserven är dock fortsatt en nationell lösning, trots att problem med effektbalans och effektbrist är

gemensamma. Vi förordar därför en nordisk lösning för effektreserven. Regeringen bör därför ges i uppdrag att ta fram en sådan lösning.

En effektreserv kan bestå av extra produktionsresurser och möjlighet att minska förbrukningen. De produktionsresurser som använts inom effektreserven har normalt varit kraftverk som använder kol eller olja. Visserligen används denna produktion sällan, men det är ändå en viktig signal att även reservkraft ska hålla hög miljöstandard, precis som systemet i övrigt. Det är enligt vår uppfattning att föredra om det ställs tydliga miljökrav vid upphandling av framtida produktionsresurser i effektreserven. I propositionen står det att miljökrav kan ställas och att detta ska regleras senare i föreskrift. Vi anser att miljökrav självklart ska likställas med andra relevanta krav såsom kapacitet, tillgänglighet och ekonomi.

Om lagen om effektreserv förlängs och ändras är det vidare rimligt att regeringen följer upp lagen och återkopplar till riksdagen. Det handlar om i vilken grad effektreserven används, kostnader, påverkan på energimarknadens funktion och hur miljökrav fått genomslag vid upphandlingar. Vi anser också att en avstämning gällande effektreserven bör ske år 2020 för att bedöma marknadsförutsättningarna och ett eventuellt fortsatt behov av effektreserven även efter år 2025.

Lars Hjälmered (M)

Helena Lindahl (C)

Penilla Gunther (KD)